

АЛГОРИТМ РОЗПІЗНАВАННЯ СИГНАЛІВ З PSK МОДУЛЯЦІЄЮ

Одним з найбільш небезпечних типів загроз є радіотехнічний канал витоку інформації, в основі якого лежить електромагнітне поширення небезпечного сигналу за межі контрольованої зони. Крім того, радіотехнічний канал можуть утворювати навмисно за допомогою закладних пристроїв. В основі розпізнавання типу виявлених сигналів лежить інформація визначення виду модуляції сигналу і вимірювання параметрів його внутрішньої частотно-часової структури.

Для передачі повідомлень використовують сигнали з багатократною фазовою маніпуляцією, що дозволяє значною мірою збільшити ефективність використання таких систем передачі інформації, покращити пропускну здатність каналів зв'язку. Знаючи, з якою кратністю фазової модуляції передають інформацію в системах зв'язку, можна розробляти апаратні та програмні комплекси для демодуляції сигналів каналів зв'язку для їх моніторингу.

Сигнали з фазовою маніпуляцією є коливаннями, які складаються із N елементарних радіоімпульсів однакової амплітуди U_c , довжини τ_c і частоти ω_c , примикаючи один до одного, причому фаза радіоімпульсів може приймати одне із можливих значень $\varphi_1, \dots, \varphi_N$ відносно фази першого імпульсу або деякої опорної гармоніки тієї ж частоти.

Якщо на одній несучій частоті дискретну інформацію передають від одного джерела інформації, то використовують однократну фазову маніпуляцію ($\varphi_k = 0, \pi$).

У загальному випадку на одній несучій частоті одночасно можна передати повідомлення від n джерел, використовуючи для цього n -кратну фазову маніпуляцію.

Для визначення виду модуляції сигналів, а також для розпізнавання кратності фазової маніпуляції сигналів з багатократною фазовою маніпуляцією запропоновані методи та пристрої, в роботу яких покладений принцип подвоєння несучої частоти з подальшим порівнянням ширини спектра прийнятого сигналу та перетвореного сигналу на подвоєній частоті. До недоліків відомих пристроїв слід віднести багатоканальність та складність у технічній реалізації помножувачів частоти. Пропонується застосувати як помножувач частоти одноканальний фазовий модулятор, робота якого ґрунтується на теорії фазової модуляції гармонічного коливання високої частоти фазоманіпульованим сигналом проміжної частоти.

На рис. 1 наведено графіки розрахунків модуля спектра комплексної обвідної фазоманіпульованого сигналу з однократною та двократною фазовою маніпуляцією.

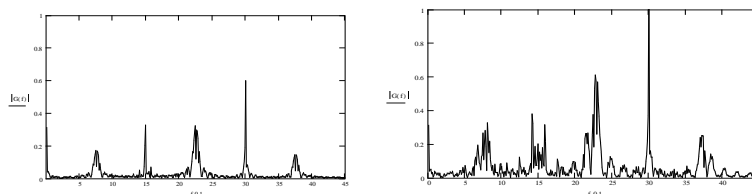

Рис. 1. Модуль спектра комплексної обвідної фазоманіпульованого сигналу з однократною та двократною фазовою маніпуляцією

Аналіз спектра комплексної обвідної фазоманіпульованого сигналу при однократній фазовій маніпуляції показує, що фазова маніпуляція при законі маніпуляції $0, \pi$ зникає в другій, четвертій та шостій складових спектра фазоманіпульованого сигналу на виході фазового модулятора, тобто в кожній парній складовій спектра. При двократній фазовій маніпуляції фазова маніпуляція зникає в четвертій складовій спектра багаточастотного фазоманіпульованого сигналу.

Нескладно математично показати, що якщо для передачі буде застосовуватись восьмикратна фазова маніпуляція, то згортка спектра проведеться у восьмій боковій складовій спектра комплексної обвідної фазоманіпульованого сигналу.

Таким чином, проведений аналіз розрахованих спектрів комплексних обвідних фазоманіпульованих сигналів показав, що для різних законів фазової маніпуляції є суттєві відмінності в спектральній структурі сигналів, які можна використати для розпізнавання кратності фазової маніпуляції PSK маніпульованих сигналів. Алгоритм розпізнавання кратності фазової маніпуляції зводиться до визначення номеру складової в спектрі комплексної обвідної фазоманіпульованого сигналу в якій здійснюється операція згортки спектра. При цьому для технічної реалізації процесу розпізнавання використовується одноканальний пристрій.